

Крім державних театрів, Харків може похизуватися великою кількістю недержавних театрів. А, отже, кожен із них шукає власну унікальну концепцію, щоб привернути увагу та обзавестися «своїм» глядачем.

Наприклад, недержавний експериментальний театр «Кімната Т» має власну концепцію та підхід до кожної вистави як до окремої кімнати, активно випускає тизери до вистав, має власний стиль оформлення та мерчендайз, влаштовує майстер-класи й вистави просто неба («НА/ДИХАЙ» 2019 р.) та креативні проекти («Театр(с)крізь», де герої з вистав блукають містом, перфоманси до відкриття сезону («Тире між двома датами»). Театр активно долучається до різних соціальних проектів: соціальна фотовиставка «Одне життя», соціальний «Без стін» та ін.).

Безперечно, нами оглянуті далеко не всі приклади промокампаній харківських театрів. Але навіть ця частинка дозволяє уявити, які підходи використовують режисери та адміністрації театрів для того, щоб актори виходили на уклін до повної глядацької зали.

М. Дудніченко

ТЕАТР АБСУРДУ ЯК ВІДБИТОК БЕЗГЛУЗДЯ ЛЮДСЬКОГО ІСНУВАННЯ У СВІТОВІЙ ТЕАТРАЛЬНІЙ ІСТОРІЇ

М. Dudnichenko

THEATRE OF THE ABSURD AS A MARK OF FOOLISHNESS OF HUMAN EXISTENCE IN WORLD THEATRICAL HISTORY

Театр абсурду — напрям у сучасній драматургії та театрі, що утверджується у другій половині ХХ ст. та понині є актуальним. Театр абсурду виникає в Європі в 1950–60-х рр. і є тісно пов'язаним із суспільними та культурними змінами того часу. Післявоєнний період приносить величезні потрясіння і розчарування, що знаходить відображення в мистецтві. Театр абсурду стає спробою художників донести безглуздя людського існування через нестандартні сценічні засоби (наприклад, Семюеля Беккета («Чекаючи Годо»), Юджина Іюнеско («Кріса та годинник»), Гарольда Пінтера («Більше не заходьте») та інші твори, які ставлять під сумнів взаємодію людей).

Свого часу театр абсурду став своєрідною відповіддю на жорсткі соціальні та політичні реалії післявоєнного світу, поступово постаючи відбиттям змін у сприйнятті людиною наявної реальності. Театр абсурду відзначається нелогічністю, відсутністю сенсу та грою з мовою, що ставить під сумнів звичайні норми та цінності.

Серед ключових особливостей театру абсурду необхідно виокремити:

- *заходження за безпекові межі* (театр абсурду випробовує конвенції традиційного театрального мистецтва, виходячи за рамки звичайних норм та форм);
- *безглуздя та нелогічність* (п'єси театру абсурду часто характеризуються відсутністю логічної структури та послідовності подій. Діалоги персонажів не мають чіткого сенсу, а сценічні образи виходять за межі повсякденності);
- *символізм та алегорії* (творчість театру абсурду використовує символізм та алегорії для передачі глибинних філософських ідей і вражень. Образы можуть бути метафоричними та викликати різноманітні тлумачення).

Театр абсурду відображає філософію втрати сенсу та невизначеності в сучасному світі. Часто трапляються теми ізоляції, безпомічності, а також пошуку

істини та сенсу життя. Творчість письменників театру абсурду висловлює відчуття відсутності взаєморозуміння й втрати комунікації в сучасному суспільстві.

Театр абсурду спричинив критику та роздуми щодо ролі й значення театру в сучасному суспільстві. Деякі критики визнавали його неабиякою формою самовираження та виразом мистецтва, у той час як інші вважали цей напрям занадто віддаленим від традиційних норм та неспроможним звертатися до широкої аудиторії.

Театр абсурду відіграв значущу роль у визначенні та зміні напрямів не лише в театрі, а й в інших галузях мистецтва. Його вплив відчутний у літературі, кіно, живопису та інших мистецьких формах, де художники використовують аналогічні прийоми для вираження своїх ідей.

Отже, театр абсурду відзначається нестандартним підходом до вираження ідей та висловлює сумніви щодо раціональності й значущості людського існування. Його вплив на світове театральне мистецтво залишається суттєвим, ставлячи під сумнів традиційні форми та стилі, аби висловити й розкрити таємниці людської душі.

Театр абсурду залишає відмітини в сучасному театральному мистецтві не лише як сторінки його історії, а й як важливий крок у визначенні сучасних тенденцій у мистецтві. Його елементи, з одного боку, можна помітити в сучасних драматургічних творах, постановках, спектаклях, що використовують нелогічність та символізм для висловлення складних ідей; з іншого, — на культуру й спосіб висловлення філософських ідей невід'ємною частиною сучасної мистецької спадщини.

Я. Нечитайло

СПЕЦИФІКА ХУДОЖНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ АРТПРОЄКТІВ У ПЕРІОД ВІЙНИ

Y. Nechytailo

SPECIFICITY OF ARTISTIC TRANSFORMATIONS OF ART PROJECTS DURING THE WAR

Події воєнного конфлікту, спровокованого повномасштабним вторгненням російських військ 24 лютого 2022 р., кардинально змінили життя мільйонів українців. Силовим структурам України важливо вести боротьбу, захищаючи загальнолюдські цінності. Проте ця боротьба розгортається не тільки на полі бою, а і в ідеологічній, науковій та мистецькій сферах. Війна не минає мистецького середовища, яке неочікувано стало ареною політичних протистоянь.

Художники та режисери активно долучаються до боротьби, розуміючи, що мистецтво є не лише особливим вираженням, а і справжньою зброєю, яка може впливати на світ навколо нас. Вони залишаються не тільки спостерігачами подій, а й учасниками та агентами змін. Мистецтво перетворюється на потужний канал комунікації, через який ми можемо висловлювати протест, викликати роздуми та об'єднувати людей у глибокому емоційному сприйманні трагедії.

На початку здавалося, що все, крім цінності людського життя і свободи, втратило свій сенс. Масштабні артпроекти, статті про художників, творче спілкування та численні мистецькі плани абсолютно втратили своє значення на етапі шоку перших днів та тижнів війни. Перед усіма постала актуальною необхідність прийняття негайних рішень щодо порятунку близьких, надання допомоги армії та тим, хто захищає нашу країну. Ці завдання стали найголовнішими в житті практично для кожного, хто не опинився на передовій.